

De langtidsledige unge på kontanthjælp mistede fodfæstet på arbejdsmarkedet

Mange unge ledige fra 90'erne er i dag på offentlig forsørgelse

Under halvdelen af de unge, der modtog kontanthjælp i en længere periode i 1994, har i dag et arbejde. Hovedparten af de unge er i dag enten ledige eller helt uden for arbejdsstyrken. Mange af de unge har med andre ord haft meget svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet, siden de blev ramt af 1990'ernes ungdomsarbejdsløshed. Hver tredje af de langvarige kontanthjælpsmodtagere får i dag hovedparten af deres indkomst fra offentlige indkomstoverførsler. Det er tre gange så meget, som deres jævnaldrende, der ikke var på kontanthjælp i 1994.

af Senioranalytiker **Mie Dalskov Pihl**

28. januar 2012

Analysens hovedkonklusioner

- Under halvdelen af de arbejdsmarkedssparate unge, der var langvarige kontanthjælpsmodtagere i 1994, er i dag i beskæftigelse. Hovedparten er enten ledige eller helt uden for arbejdsstyrken.
- Andelen af de tidligere kontanthjælpsmodtagere, der i dag er på førtidspension, er dobbelt så høj som andelen for de unge, der ikke var på kontanthjælp i 1994. Samtidig er hele fem gange så mange placeret som ikke-arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere.
- De langvarige kontanthjælpsmodtagere fra 1994 får i gennemsnit 41 procent af deres indkomst i dag fra offentlige overførsler. Det er mere end det dobbelte af andelen for dem, der ikke modtog kontanthjælp. Samtidig får hver tredje af de tidligere kontanthjælpsmodtagere selv 15 år efter de var på kontanthjælp hovedparten af deres indkomst fra offentlige overførsler.

Kontakt

Senioranalytiker

Mie Dalskov Pihl

Tlf. 33 55 77 20

Mobil 26 20 40 36

md@ae.dk

Kommunikationschef

Janus Breck

Tlf. 33 55 77 25

Mobil 40 61 34 38

jb@ae.dk

1990'ernes unge kontanthjælpsmodtagere er i dag på offentlig forsørgelse

Denne analyse undersøger, hvordan det er gået de unge, der var langtidsmodtagere af kontanthjælp i 1994 - sidste gang ungdomsarbejdsløsheden toppede.¹

Årgangen af unge fra 1994 følges via Danmarks Statistiks registerdata og Beskæftigelsesministeriets DREAM-register.² Der ses på unge, der modtog kontanthjælp i mindst 80 procent af året,³ hvilket svarer til næsten 10 måneders ledighed. Det er med andre ord unge, der har været langtidsledige kontanthjælpsmodtagere, analysen fokuserer på. Analysen medtager dog kun de kontanthjælpsmodtagere, der var arbejdsmarkedsparete, hvorved de unge med de dårligste chancer på arbejdsmarkedet er taget ud.

Tabel 1 viser, at analysen bygger på registeroplysninger for knap 660.000 personer, der i 1994 var under 30 år. Ud af disse var knap 12.000 langvarige kontanthjælpsmodtagere. Personerne er ud fra registerne fulgt helt frem til i dag for at afgøre, hvordan det er gået de unge langtidsmodtagere af kontanthjælp. Metoden er beskrevet i boks 1 bagerst i analysen.

Tabel 1. Unge under 30 år i 1994, der ikke var i uddannelse

	Antal pers.	Pct.
Unge, der var langvarig kontanthjælpsmodtager	11.600	1,8
Unge, der ikke modtog kontanthjælp	647.600	98,2
Alle unge	659.200	100,0

Anm: Tabellen viser unge under 30 år, der er ledige i mindst 80 pct. af 1994. Studerende er ikke talt med. Antal er afrundet til nærmeste hundrede. Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata (2010) samt Beskæftigelsesministeriets DREAM-register (juli-version).

Mange af de unge kontanthjælpsmodtagere er i dag parkeret uden for arbejdsmarkedet

Tabel 2 viser, hvordan det er gået de unge, der var langtidsmodtagere af kontanthjælp i 1994 sammenlignet med de jævnaldrende, der ikke modtog ydelsen dengang.

Fem år efter de unge var ledige, var kun lidt mere end hver tredje i beskæftigelse (38 pct.), mens andelen af beskæftigede blandt de unge, der ikke var på kontanthjælp, næsten var dobbelt så høj (71 pct.).

Forskellen mellem grupperne er mindsket en smule med tiden, men 15 år efter de unge var på kontanthjælp, er der stadig tale om en voldsom underbeskæftigelse blandt de unge, der var langtidskontanthjælpsmodtagere i 1994. 15 år efter - dvs. i 2009 - var under halvdelen i beskæftigelse (48 pct.), mens hver tre ud af fire blandt de jævnaldrende, der ikke modtog kontanthjælp i 1994, var i beskæftigelse. Således er beskæftigelsen blandt de unge, der var på kontanthjælp i 1994, i dag kun på 60 procent af beskæftigelsen for dem, der ikke var på kontanthjælp.

¹ Der ses kun på de arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere for at udelukke de unge, der var alt for langt væk fra arbejdsmarkedet. Analysen er udført ved, at man i DREAM-registeret har udvalgt de unge, der modtog en arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsydelse i mindst en uge af 1994. Dernæst er ledighed på alle former for kontanthjælp talt op i løbet af året. Analysen er derfor lavet på antagelse af, at man er arbejdsmarkedsparete, hvis man i bare en uge har været tilknyttet en kontanthjælpsydelse i AF-systemet. I DREAM-registeret er der dog en del usikkerhed forbundet med at måle på kontanthjælpsmodtagere bagud i tid.

² Det er analysens fokus at se på, hvorvidt massiv ungdomsarbejdsløshed har langsigtede konsekvenser for den enkelte. Der præsenteres kun gennemsnitseffekter og der ikke korrigeret for personlige karakteristika der fx både har indflydelse på ledighedsrisiko i 1994 og efterfølgende arbejdsmarkedstilknytning og lønforhold. Der ses således kun på, hvad ungdomsarbejdsløsheden har betydet for de unge, når der måles på den fremtidige løn og beskæftigelse.

³ Både ledighed i aktivering og passiv ledighed er talt med. Delvis ledige er talt med som fuldt ledige. Ferieleddighed er talt med. Der er optalt alle ledighedsuger inden for året, og dernæst er ledighedsgraden beregnet. AE bruger betegnelsen langtidsledige om ledige, der været arbejdsløse i mindst 80 procent af året. I denne analyse er der dog ikke korrigeret for deltidsledighed i det samlede antal ledige uger i løbet af et år.

Hovedparten af de unge, der var på langvarig kontanthjælp i 1994, er i dag ledige eller helt uden for arbejdsstyrken. 5 procent er ledige, dvs. enten på dagpenge eller placeret som ikke-arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere, mens 47 procent – dvs. godt hver anden – er helt uden for arbejdsstyrken. Dermed er andelen af tidligere kontanthjælpsmodtagere, der i dag er uden for arbejdsstyrken, er i dag mere end dobbelt så stor som andelen blandt de unge, der ikke var på kontanthjælp i 1994.

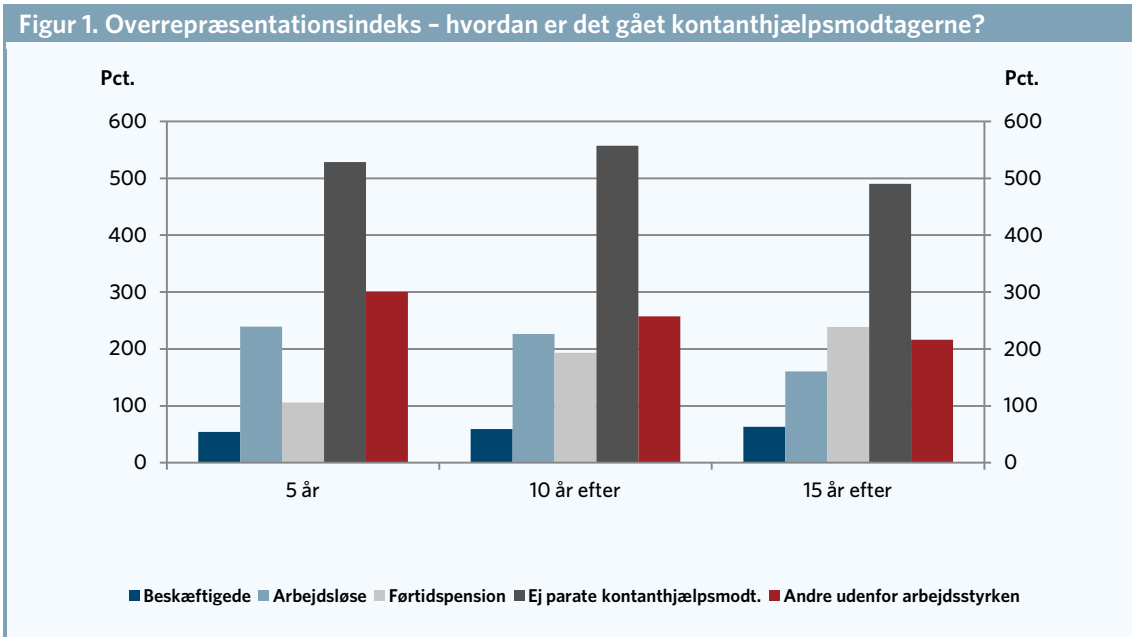
Gruppen af ikke-arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere er knap fem gange større blandt de unge, der var på kontanthjælp i 1994. Samtidig er andelen af førtidspensionister mere end dobbelt så stor, idet førtidspensionsandelen blandt de unge kontanthjælpsmodtagere i 2009 lå på 10,5 procent, mens den for de unge, der ikke var på kontanthjælp lå på 4,4 procent.

Tabel 2. Efterfølgende arbejdsmarkedstilknnytning for langvarige kontanthjælpsmodtagere i 1994

	Unge, der var ledige			Unge, der ikke var ledige			Sammenligning		
	5 år efter	10 år efter	15 år efter	5 år efter	10 år efter	15 år efter	5 år efter	10 år efter	15 år efter
	1999	2004	2009	1999	2004	2009	1999	2004	2009
	Pct.			Pct.			Forskøl målt i procentpoint		
Beskæftigede	38,3	44,6	47,5	70,6	75,1	75,2	-32,3	-30,5	-27,7
Arbejdsløse	11,0	10,2	5,3	4,6	4,5	3,3	6,4	5,7	2,0
Uden for arbejdsstyrken	50,7	45,3	47,2	24,8	20,3	21,6	25,9	25	25,6
Førtidspension	1,8	5,6	10,5	1,7	2,9	4,4	0,1	2,7	6,1
Ej parate kontanthjælpsmodt.	11,1	11,7	9,8	2,1	2,1	2,0	9,0	9,6	7,8
Andre udenfor arbejdsstyrken	19,8	13,9	14,5	6,6	5,4	6,7	13,2	8,5	7,8
Studerende	14,7	8,3	4,6	11	5,1	2,7	3,7	3,2	1,9
Uoplyst	3,3	5,8	7,8	3,4	4,8	5,8	-0,1	1,0	2,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-

Anm: Tabellen viser arbejdsmarkedsstatus i 1999, 2004 og 2009 for unge under 30 år i 1994 opdelt på om de unge modtog (arbejdsmarkedsparete) kontanthjælp i mindst 80 procent af året. Studerende i de pågældende år er udeladt. Arbejdsmarkedsstatus følger RAS-opgørelsen. Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata (2010) samt Beskæftigelsesministeriets DREAM-register (juli-version).

Figur 1 viser et overrepræsentationsindeks for de unge, der var på kontanthjælp i 1994, sammenlignet med de unge, der ikke var på kontanthjælp. Som det fremgår, har de tidligere kontanthjælpsmodtagere i alle år og helt frem i dag haft en markant lavere beskæftigelse end de unge, der ikke var på kontanthjælp i længere tid. Samtidig er det tydeligt, at de unge, der var på kontanthjælp er kraftigt overrepræsenteret uden for arbejdsstyrken.

Anm: Figuren viser et indeks, der måler hvordan de unge, der modtog kontanthjælp i 1994, har klaret sig sammenlignet med dem, der ikke modtog kontanthjælp. Indekset er 100, hvis de har klaret sig lige godt, og under 100, hvis de tidligere kontanthjælpsmodtagere er underrepræsenterede i kategorien, og over 100, hvis de tidligere kontanthjælpsmodtagere er overrepræsenterede. Studerende i de pågældende år er udeladt. Arbejdsmarkedsstatus følger RAS-opgørelsen.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata (2010) samt Beskæftigelsesministeriets DREAM-register (juli-version).

De unge langtidsledige kontanthjælpsmodtagere lever i høj grad af offentlig forsørgelse

Tabel 3 viser, hvor stor en del af den samlede indkomst, som de unge har modtaget fra overførselsindkomster i de følgende år. Fem år efter de unge var på langvarig kontanthjælp modtog de i gennemsnit mere end halvdelen af deres årlige indkomst - knap 55 procent - fra overførsler. Andelen af indkomst fra overførsler falder med tiden, men 15 år efter de langtidsledige unge modtog kontanthjælp, er den gennemsnitlige andel af overførsler stadig på 41 procent.

Selvom det går den rigtige vej, således at en mindre del af indkomsten kommer fra overførsler med tiden, så modtager de unge, der var langtidsmodtagere af kontanthjælp en langt større del af deres indkomst fra overførsler sammenlignet med deres jævnaldrende. Faktisk er andelen af overførsler af den samlede indkomst for de unge, der var ledige i 1994 og på langvarig kontanthjælp, i gennemsnit mere end dobbelt så høj som andelen blandt de unge, der ikke var ledige.

Tabel 3. Andel af samlet indkomst, der kommer fra overførsler

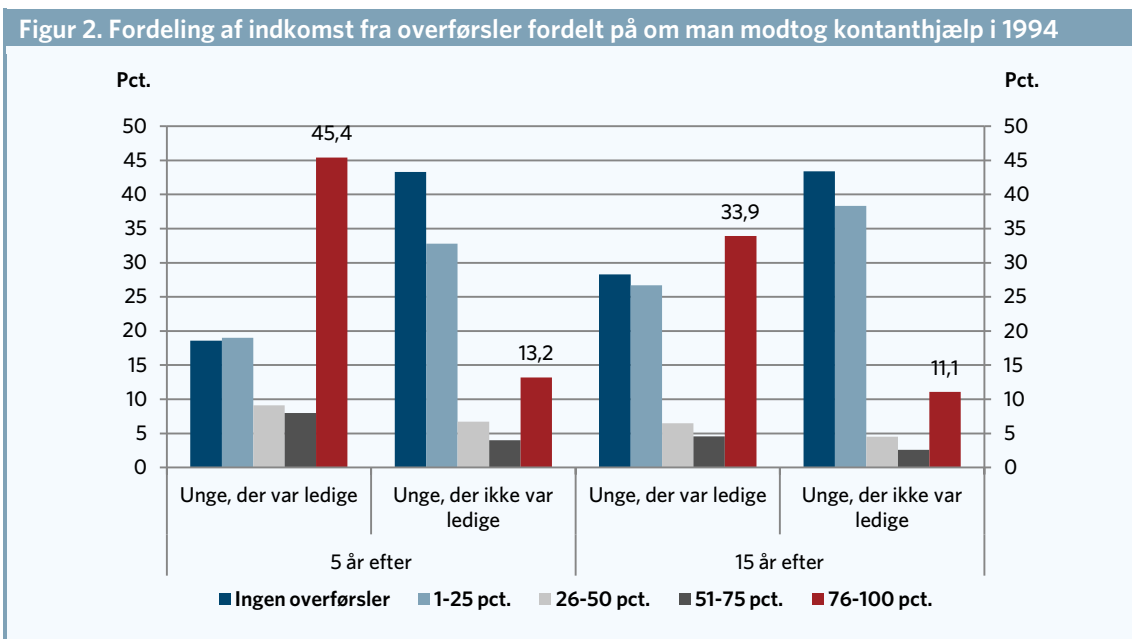
	Unge, der var ledige	Unge, der ikke var ledige	Forskel på grupperne	Overrepræsentation
	Pct.		Pct.-point	Pct.
5 år efter, 1999	54,7	20,6	34,1	265,5
10 år efter, 2004	49,0	20,1	28,9	243,8
15 år efter, 2009	41,2	17,2	24,0	239,5

Anm: Tabellen viser hvor stor en andel af den samlede indkomst, der kommer fra overførselsindkomster i 1999, 2004 og 2009 for unge under 30 år i 1994 opdelt på om man var på kontanthjælp i mindst 80 procent af året. Studerende i de pågældende år er udeladt. Overførsler dækker alle former for indkomstoverførsler, boligstøtte, børnetilskud samt SU.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata (2010) samt Beskæftigelsesministeriets DREAM-register (juli-version).

Figur 2 viser, hvor stor en del af indkomsten, der modtages fra offentlige overførsler. Fem år efter de unge var på kontanthjælp, modtog 45 procent mere end tre-fjerdedele af indkomsten fra offentlige overførsler, mens andelen blandt de unge, der ikke var på kontanthjælp, lå på 13 procent.

Femten år efter de unge var på kontanthjælp - dvs. helt frem til i dag - er forskellen ikke nær så udtalt, men der er stadig tale om, at langt flere af de unge, der var på kontanthjælp, modtager hovedparten af indkomsten af det offentlige. Mere end hver tredje af de unge, der modtog kontanthjælp i en længere periode i 1994 får den dag i dag stadig hovedparten af indkomsten fra det offentlige, mens andelen for de unge, der ikke var ledige, ligger på 11 procent. Andelen af meget tunge overførselsmodtagere er dermed tre gange så stor blandt dem, der modtog kontanthjælp i en længere periode i 1994.

Anm: Figuren viser, hvor stor en del indkomsten, der i gennemsnit kommer fra offentlige overførsler.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata (2010) samt Beskæftigelsesministeriets DREAM-register (juli-version).

Svært at få unge væk fra offentlig forsørgelse

Som analysen dokumenterer, så er mange af de unge, der var på kontanthjælp i en længere periode under 1990'ernes høje arbejdsløshed aldrig kommet helt fri af de offentlige sikkerhedsnet.

Meget få - under halvdelen - er kommet i beskæftigelse, og hver tredje får mere end en 75 procent af indkomsten fra offentlige overførsler selv 15 år efter, at de var på kontanthjælp. Det er resultater, der vidner om, at mange af de unge, der i disse år havner på kontanthjælp pga. ungdomsarbejdsløshed, risikerer et liv på kanten af arbejdsmarkedet.

Det er både dyrt og ærgerligt. Ærgerligt for den enkelte, der dermed må gå gennem livet for færre penge og svært ved at få job, og dyrt for samfundet, der kan se frem til ekstra høje udgifter til overførsler og samtidig går glip af skatteindbetalinger.

Boks 1. Hvordan det gået de unge, der var på kontanthjælp i 1994?

Det er undersøgt, hvordan det er gået de unge, der var på kontanthjælp sidst ledigheden toppede i 1994 sammenlignet med unge, der ikke var ledige. De unge er fulgt i 15 år helt frem til nyeste tilgængelige registerdata i 2009.

Hvordan det er gået de unge er opdelt på arbejdsmarkedsstatus, indkomst og hvor meget de har modtaget i offentlige overførsler.

